

Pressunderlag 230926

Tema Staden

Med temat Staden vill Bokmässan skapa samtal om den urbana miljön – inte bara som litterär skådeplats, utan också som fristad, som livsmiljö och som arkitektoniskt projekt för att möta framtidens utmaningar. Med Seminarieprogrammet och Stadenpaviljongen – i sig ett starkt uttryck – som centrum samlar Bokmässan författare, arkitekter, makthavare och stadens – och landsbygdens – invånare i ett samtal om något som engagerar: vårt hem.

Med utgångspunkt i Göteborg, som firar 400 år och är en av Unescos litteraturstäder, kommer temat också att utforska allt från stadsutveckling, gentrifiering och behovet av platser för fri kultur till urbanisering och hållbarhet med globala perspektiv. Temat arrangeras i samarbete med Göteborg & Co, som projektleder Göteborgs 400-årsjubileum.

I staden är dåtiden lika närvarande som nuet. Här färgas livet dagligen av tidigare generationers val, vanor och byggnadsideal. Den har också varit ett centralt litterärt motiv sedan romanens genombrott. Faktum är att flera författares stadsskildringar fortfarande präglar den kollektiva uppfattningen om våra urbana miljöer.

På Bokmässan 2023 tar staden plats, bokstavligen, i seminarieprogrammet och i rummet. Debatt, politik och lokalpolitiska toppmöten blandas med litterära samtal runt staden i verken, och i verkligheten: *vad betyder en skryskrapa, egentligen?* Vad symboliserar staden, och vad är viktigt för den som inte känner sig lika välkommen?

– Få saker väcker så mycket känslor som vårt hem och vår närmiljö. I staden krockar våra bilder av framtiden där byggställningar reser sig och tunnlar grävs fram. Vem får vara med, vem tänks bort? Och vad? I litteraturen är staden ett ständigt närvarande motiv som fångar sin tids puls: från industrialisering till gentrifiering, och nu, en trevande omställningsperiod. Staden är inte en bakgrund, den är en huvudperson, säger **Oskar Ekström**, Programchef på Bokmässan.

Stadenpaviljongen – staden tar plats i rummet

I samband med temasatsningen bjöd Bokmässan för första gången in till öppen arkitekttävlan om gestaltningen temat i mässrummet, i form av den paviljong som utgör mittpunkten för temaupplevelsen på mässgolvet. Det vinnande bidraget "Byggmöte" av **Albin Aldén** och **Hugo Henriksson** utsågs av en jury bestående av arkitekten **Gert Wingårdh**, Göteborgs stadsarkitekt **Björn Siesjö**, konstnären och formgivaren **Linnéa**

Andersson samt **Frida Edman**, ansvarig för Bokmässan i Göteborg. I paviljongen kommer forskare, filosofer och författare att diskutera stadens problem och möjligheter.

Stadenscenens jury

Linnéa Andersson, konstnär och formgivare baserad i Göteborg. Arbetar gränsöverskridande inom design och har formgivit produkter för bland andra ARKET och Boråstapeter. Hennes stora, organiska muralmålningar kan ses på flera platser i Göteborgs stadsrum.

Frida Edman, ansvarig, Bokmässan. Har varit mässgeneral för Bokmässan sedan 2018. I maj 2022 var hon en av åtta som mottog Göteborgs Stads förtjänsttecken, som delas ut till personer som gjort betydande insatser för staden.

Björn Siesjö, stadsarkitekt, Göteborg. Tillträdde 2012 som Göteborgs stadsarkitekt. Medgrundare av arkitektbyrån Kanozi, med stor erfarenhet av arkitekttävlingar, både som jurymedlem och tävlande.

Gert Wingårdh, arkitekt och grundare av arkitektbyrån Wingårdhs, med säte i Göteborg. Sexfaldig mottagare av Sveriges mest prestigefyllda arkitekturpris Kasper Salin-priset. Även verksam som programledare på SVT samt adjungerad professor och hedersdoktor vid Chalmers.

Vår stad – ett fotoprojekt

Som ett led i Tema Staden har Bokmässan i Göteborg, Familjebostäder och Hasselbladstiftelsen lanserar "Vår stad" under våren bjudit in 500 högstadieelever från olika delar av Göteborg att delta i en utställning som gifter fotografi och text, och ta plats tar plats som medskapare av den kollektiva berättelsen om sin stad. Utställningen, som finns på plats ett, är en digital tidskapsel som markerar Göteborgs jubileumsår, men framför allt väcker frågeställningar i nuet. Vems är staden? Vad är viktigt för den som går i nionde klass 2023? Vilka sociala, politiska, konstnärliga frågor väcks?

Under fredagen 29 september kommer eleverna också finnas på plats på Bokmässan för att ta del av sin utställning.

Seminarier på tema Staden

Torsdag 28 sept

Livet i miljonprogrammet

Hur påverkas vi av boendemiljön? Hur viktiga är stadsplanerare och arkitekter för våra liv?

I **Elise Karlssons** planerade romansvit följer vi ett antal karaktärer i Rinkeby genom decennierna. I Duraid Al-Khamisis *Lejon & lamm* tar Baba över en kiosk utan att veta att den sömniga förorten ska drabbas av en blodig gängstrid. I planeringsarkitekten Lina Kumlins debutroman *Staden. I rättans år* följer vi fyra familjers liv i förort och innerstad under pandemins första tid. Ett samtal om segregation, staden och samhällsrörelser.

16.00

J1

Med staden som fond

Den turkiska författaren **Aslı Erdoğan** låter ofta städer ta en tydlig plats i sina romaner. Genève, Rio eller som i hennes senaste bok *Requiem över en förlorad stad*, Istanbul. **Lydia Sandgren** fick ett stort genombrott med sin debutroman *Samlade verk*, en storslagen Göteborgsskildring som 2020 belönades med Augustpriset. **Bart Moeyaert**, som tilldelades ALMA-priset 2019, förlägger handlingen i sin första roman för vuxna, Graz, till den österrikiska staden med samma namn. Använder författarna staden som identitetsmarkör, som en egen karaktär eller enbart som en plats för handlingen att fortlöpa på?

16:00

G3:2

Fredag 29 sept

Vem bryr sig om livet på landet?

Debattören, nutidsberättaren, tv-producenten och förre TV4-chefen **Jan Scherman** har återvänt till sin födelsestad Filipstad, där han träffat människor som tror på sin hembygd, trots ortens alla utmaningar. Med boken *Sola skiner också i Filipstad*, om starka viljor och optimism som utgångspunkt diskuterar **Scherman**, journalisten och debattören **Lotta Gröning** och Centerpartiets förra ledare **Annie Lööf** kring varför Sverige utanför storstäderna ständigt glöms bort och vad det betyder för vår demokratis framtid.

13:00

G4

Lördag 30 sept

Vad symboliserar skyskrapan?

Hur mycket av en stads identitet finns i dess byggnader och vad symboliserar de? Höghus sätter stark prägel på stadsbilden och de genererar ofta intensiva debatter om vad staden är

och vad den borde vara. Svensk arkitekturs nestor **Gert Wingårdh**, aktuell med boken *Husdrömmar*, och arkitekturforskaren **Fredrik Torisson**, aktuell med boken *Malmhattanism*, om Malmös skyskrapsprojekt under 70 års tid möts i ett samtal om hur samhällets relation till arkitektur skiftar och skalans betydelse för mänskliga miljöer.

11:00

J2

Är kommunen poetisk?

När **Jimmy Alm** 2021 inledde sitt projekt *Kommunpoesi* i västgötska Tranemo, väckte det debatt. Bland annat utbrast Aftonbladets krönikör **Lena Mellin**: "Om kommuninvånarna fick rösta om hur 900 000 kronor skulle användas är jag ganska säker på att en lyrikfabrikant skulle hamna ganska långt ner på listan. Kanske till och med sist." I Belgien finns däremot en lång tradition av så kallade stadspoeter. **Bart Moeyaert**, som tilldelades ALMA-priset 2019, var i två år Antwerpens stadspoet och gjorde ett påtagligt avtryck Vilken roll fyller en stadspoet?

14:00

G3:2

Söndag 1 okt

Kvinnors stad

Claudia Durastanti, **Gaia Manzini** och **Helena Janeczek** har skrivit verk som belyser kvinnors syn på städer och kvinnors minnen i spatiellt och temporalt olika kontexter. I *La straniera* (Främlingar jag känner, 2022, Wahlström & Widstrand), *A Milano con Bianciardi* och *La ragazza con la Leica*, en memoar och två historiska romaner, beskrivs kampen att få höras och ses i olika städer och tider av kvinnor som befinner sig i utkanten av platser, gemenskaper och det imaginära.

10.00

R2

Tema Staden i Stadenpaviljongen (mässgolvet)

Torsdag 28 sept

Invigning av Stadens scen

I vintras utlyste Bokmässan en arkitekttävling om gestaltningen av den paviljong som ska utgöra Stadentemats mittpunkt. Nu invigs det vinnande förslaget, som togs fram av Albin Aldén och Hugo Henriksson. Tillsammans med Erik Eje Almqvist, Bokmässan, juryens Gert Wingårdh, Linnéa Andersson och Björn Siesjö samt Leif Pagrotsky från Göteborg & co inviger de temat och paviljongen.

10.30

Stadens scen

Fredag 29 sept

Hur kan staden bli mer hållbar?

Staden har makt över våra värderingar i en tid när planeten står och faller med hur just dessa ser ut. Staden är en propagandaapparat, och nu måste vi programmera om den för att rädda världen. **Gustav Martner** är kreativ chef för Greenpeace Norden och ansvarig för den kampanj som bl. a. lett till att Stockholm som första nordiska stad kommer införa ett fossilreklamförbud på sina utomhustavlor. Han är även ordförande i Skyddsvärnet i Göteborg som arbetar mot social utslagning av utsatta grupper i staden och är drivande i kampen för att rädda Drömmarnas Kaj i Göteborg.

11.00

Stadens scen

Lördag 30 sept

Brunnslockspoesi

Vad har det underjordiska ledningsnätet för regn med staden och poesi att göra? Vad händer när poesi gjutet i järn möter regnet och människorna i staden? Hör bakgrunden till Brunnslockspoecin med **Jens Thoms Ivarsson**, **Lina Ekdahl** och **Andreas Severinsson**. Årets Brunnslockspoet, **Ann Jäderlund**, presenteras under Bokmässan i Rum för Poesi.

11.00

Stadens scen

Söndag 1 okt

400 mackor för Göteborg

I våras postade Umeåbon, mackinfluensern och konstnären Johannes Samuelsson 400 mackor på Instagram för att fira Göteborgs 400-årsjubileum. Nu kan du delta i hyllningen och se Johannes återskapa och berätta om sina favoritmackor.

12.30

Stadens scen

Om Bokmässan

Bokmässan i Göteborg är Nordens största kulturevenemang och pågår under 28 september – 1 oktober 2023 på Svenska Mässan. Vår vision är att skapa ilningar i själen genom att skapa den mest tankeväckande upplevelsen under året. Genom att främja läsning, bildning och litteraturens roll i samhället gör vi världen bättre. Årets teman är **Judisk kultur**, med kulturinstitutionen *Judisk kultur i Sverige* som hedersgäst, **Staden** samt **Ljud**. Bokmässan Play är idag en integrerad del av Bokmässan och erbjuder litterär streaming året runt. Läs mer om Bokmässan på www.bokmassan.se

För mer information, kontakta

Maria Rogstad Norberg
Kommunikationschef
0722-119339
mn@bokmassan.se